

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Atzinums Nr.1 **Par Lokālplānojuma teritorijai Sužos, Rīgā** **Vides pārskatu**

SIA “*Eiropprojekts*” 2017.gada 16.janvārī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs) ir iesniegusi lokālplānojuma teritorijai Sužos, Rīgā (turpmāk - Lokālplānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) Vides pārskatu (turpmāk - Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskatu sagatavoja SIA “*Eiropprojekts*” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta (6) daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6.daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Lokālplānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas „*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr.157) 8.punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Lokālplānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Lokālplānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītajiem jaunajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. SIVN procedūra Lokālplānojuma izstrādei tika piemērota ar Biroja 2016.gada 13.maija lēmumu Nr.23, jo Birojs konstatēja, ka plānošanas dokuments ietver priekšnoteikumus un pamatprasības paredzēto darbību īstenošanai, tādā veidā un apjomā, kas var būt saistīti ar būtisku ietekmi uz vidi. Šie apsvērumi pamatā bija saistīti ar piekrastes teritoriju plānošanu

piekrastes un ūdeņu apbūves attīstībai, kā arī iespējamām vides problēmām, kas izriet no notekūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem.

- 1.3. Novērtējis iesniegto Lokālpārplānojuma redakciju un Vides pārskatu, Birojs konstatē, ka no vienas puses tas tiek izstrādāts ar mērķi detalizēt vai precizēt Rīgas teritorijas plānojumā jau iestrādātus risinājumus. No otras puses Lokālpārplānojums pēc savas būtības aizstāj teritorijas plānojumu attiecīgajai pilsētas daļai un kā būtiskākās ar Lokālpārplānojuma īstenošanu paredzētās izmaiņas teritoriju izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas sekojošas:
 - 1.3.1. Lokālpārplānojums tiek izstrādāts kā grozījumi spēkā esošajā teritorijas plānojumā Sužu apkaimē, konceptuāli saglabājot teritorijā esošo funkcionālo zonējumu, bet pielāgojot to apbūves zonējumu nosacījumiem, kas noteikti ar Ministru kabineta 2013.gada 30.maija noteikumiem Nr.240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*".
 - 1.3.2. Vienlaikus ar Lokālpārplānojumu ir paredzēts definēt konkrētākus nosacījumus apbūves plānošanai dzīvojamās apbūves teritorijās. Salīdzinoši lielu dzīvojamās teritorijas īpatsvaru ir paredzēts noteikt daudzstāvu māju apbūvei. Novērtēts, ka iespējamo mājokļu kopskaits Lokālpārplānojuma teritorijā sasniegtu ~650 un iedzīvotāju skaits ~1500. Lokālpārplānojuma teritorijas attīstība tik lielam mājāsaimniecību skaitam savlaicīgi vērtējama kontekstā ar iespējamām vides problēmām, t.i. - notekūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem. Attiecīgajā pilsētas daļā nav centralizētajiem Rīgas pilsētas tīkliem pieslēgtu funkcionējošu sadzīves notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumu, attiecīgi šis vides problēmu jautājums ir viens no galvenajiem Vides pārskatā vērtējuma virzieniem.
 - 1.3.3. Ņemot vērā minēto, plānošanas dokumentā iestrādāta pieeja Lokālpārplānojuma īstenošanai - apbūves kārtas. Teritorijas turpmākā attīstība tiek sasaistīta ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un saistīto vides jautājumu (ūdensapgāde, kanalizācija, autotransporta plūsmas pieaugums un attiecīgu infrastruktūras objektu pietiekamība) risinājumiem.
 - 1.3.4. Tāpat secināms, ka spēkā esošais teritorijas plānojums Rīgas pilsētas administratīvajai teritorijai noteic dažādas perspektīvā veidojamās pietātņu un piekrastes izmantošanas kategorijas. Lokālpārplānojuma teritorijas piekraste šobrīd ir noteikta kā publiska krastmala un tajā definēta konkrēta zona vienas *publiski pieejamas pietātnes* veidošanai. Ar mērķi attīstīt Lokālpārplānojuma teritoriju un atbilstīgi pārplānot tās zonas, piekrastes izmantošanas mērķus ar Lokālpārplānojumu ir paredzēts precizēt un paplašināt. Šāda izmantošana var būt saistīta gan ar krasta līnijas izmaiņām un atklāto ūdeņu teritoriju palielināšanu, gan kuģošanas ceļu izveidi un ūdens transporta satiksmi. Vides pārskatā līdz ar to ir vērtēta šādu pietātņu izveidošanas ietekme uz vidi un izstrādāti priekšlikumi Lokālpārplānojuma izstrādātajā redakcijā ietvertu risinājumu maiņai.
- 1.4. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1.panta 7)punktu un Noteikumu Nr.157 8.7.punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un to īstenošanas alternatīvām Birojs konstatē sekojošo:
 - 1.4.1. Vides pārskatā tiek pamatā apskatīta un ar attīstības ieceri salīdzināta "0" alternatīva, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek izstrādāts Lokālpārplānojums (netiek izstrādāts Lokālpārplānojuma teritorijas attīstības plānošanas dokuments). Lai gan šis scenārijs definēts kā 1.alternatīva, - tas pēc būtības atbilst Noteikumu Nr.157 8.3.punkta prasībai Vides pārskatā novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots. Kā 2.alternatīva (faktiski pamata alternatīva) Vides pārskatā apskatītā

teritorijas attīstības iecere atbilstoši pašreiz izstrādātajai Lokālpilnvarojuma redakcijai. Savukārt 2a alternatīva paredz atšķirīgu risinājumu notekūdeņu apsaimniekošanas un laivu/ jahtu piestātņu plānošanā.

1.4.2. Zināmā mērā vērtētās alternatīvas sasaucas ar Noteikumu Nr.157 8.8.punktā paredzēto prasību noteikt risinājumus, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi. Tomēr šāda pieeja konkrētajā gadījumā izriet no SIVN veikšanas uzdevuma un tādēļ var būt pieņemama.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskata esošās situācijas raksturojumā sniegta Izstrādātājai pieejamā un papildus noskaidrotā informācija par vides stāvokli Lokālpilnvarojuma teritorijā. Tostarp izmantota informācija, kas apkopota no Rīgas pilsētas attīstības programmas un teritorijas plānojuma, kā arī izmantoti Rīgas domes 2006.gada 14.novembra saistošajos noteikumos Nr.60 "*Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu*" (ar 2009.gada 3.novembra grozījumiem) (turpmāk – Noteikumi Nr.60) monitoringa dati, Rīgas pilsētas vides trokšņa stratēģiskās kartes dati, Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2016.-2021.gadam (turpmāk – Daugavas UBA apsaimniekošanas plāns) un Daugavas upju baseina apgabala plūdu riska pārvaldības 2016.-2021.gadam plāna (turpmāk Daugavas UBA plūdu riska pārvaldības plāns) dati, LR Centrālās statistikas pārvaldes, VSIA "*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*" (turpmāk – LVĢMC) informācija, eksperta – ornitologa Kārļa Millera atzinumā un sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertes Egītas Grolles atzinumā sniegtā informācija, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) u.c. institūciju rīcībā esošā, kā arī interneta vidē pieejamā informācija.

2.2. Novērtējot esošo vides stāvokli kopskatā ar Lokālpilnvarojuma teritorijā paredzētajām darbībām, Vides pārskatā aplūkoti tādi vides aspekti kā reljefs, atmosfēras gaisa kvalitāte, troksnis, ūdens resursi un to kvalitāte, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, bioloģiskā daudzveidība un ainava, vērtēti arī vides risku aspekti, tostarp teritorijas applūšanas iespējas, jautājumi, kas saistīti ar sabiedrības veselību un drošību. Rezumējoši, - galvenajos ietekmes aspektos - secināts, ka:

2.2.1. Atbilstoši Noteikumiem Nr.60 Lokālpilnvarojuma teritorija atrodas III gaisa piesārņojuma zonā, attiecīgi tā neietilpst pilsētas daļā, kur novērojams būtisks gaisa piesārņojums. Secināts, ka Lokālpilnvarojuma teritorijā nav nepieciešams izvirzīt būvniecības ierobežojumus, kas paredzētu pasākumus piesārņojuma mazināšanai, kā arī šādi ierobežojumi nav attiecināmi uz siltumapgādes nodrošinājumu;

2.2.2. Atsaucoties uz Rīgas pilsētas vides trokšņa stratēģisko karšu datiem autotransporta radītajam troksnim, secināts, ka trokšņa vērtības Jaunciema gatves tuvumā ir salīdzinoši augstas un trokšņa robežvērtību pārsniegumi jau šobrīd skar līdz ~300 m platu joslu, kas pārklājas arī ar perspektīvās apbūves teritorijām. Vides pārskatā ir aplūkoti iespējamie risinājumi, lai mazinātu trokšņa līmeni, tostarp ierosināts apbūves teritoriju atdalīt no Jaunciema gatves ar trokšņa ekrānu. Vienlaikus no Vides pārskata izriet, ka telpas ēku daļās, kas būs vērstas pret Jaunciema gatvi, no trokšņa viedokļa var nebūt piemērotas guļamtelpu plānošanai;

2.2.3. Lokālpilnvarojuma teritorija atrodas Ķīšezera krastā un kā pussalai tai ir salīdzinoši gara krasta līnija. Jautājumi, kas saistīti ar Ķīšezera ūdens kvalitāti un tai izvirzītajiem mērķiem Vides pārskatā galvenokārt skatīti kontekstā ar notekūdeņu attīrīšanas risinājumiem un piekrastes izmantošanu. Novērtēts, ka Ķīšezera ūdens dabisko kvalitāti ietekmē gan saldūdens ieplūde, gan iesāļo jūras ūdeņu pieplūde, kā rezultātā ezera ūdenī novērojama paaugstināta ūdens mineralizācija, kā arī sulfātu koncentrācija.

Tā kā Ķīšezers caur Mīlgrāvja kanālu un Daugavu ir saistīts ar Rīgas līci, tad pat nelielas izmaiņas Baltijas jūras režīmā ietekmē hidroloģiskos apstākļus Ķīšezērā. Ezerā ir izveidotas 2 hidroķīmisko un hidrobioloģisko novērojumu stacijas, kur atbilstoši 2013.gadā veiktajiem datiem Ķīšezera ekoloģiskā kvalitāte atbilda klasei “*vidēja*”, ko pazemina fitoplanktona izplatība (īpaši zilaļģu ziedēšana) un palielināts organisko vielu saturs, savukārt ķīmiskā kvalitāte novērtēta kā “*laba*”. Ezeram raksturīga arī augsta eitrofikācijas pakāpe, jo ezers ir sekls (vidēji 3 m) un uzkrājoties augu barības vielām, veicinot organismu vairošanos un veidojoties skābekļa trūcumam, palielinās ezera aizaugšana, ko pastiprina arī antropogēnā iedarbība, galvenokārt ar fosfora savienojumu nokļūšanu ezerā. Vides pārskatā atzīmēts: “*ja fosfora daudzums, kas nonāk ezerā ar dažādiem, tajā skaitā – notekūdeņiem, nesamazināsies, toksiskā statusa izmaiņas var kļūt neatgriezeniskas.*” Vides pārskatā norādīts arī uz pēdējo gadu tendenci - izklīdētā piesārņojuma pieaugumu, kas ezerā nonāk ar lietus un sniega kušanas ūdeņiem. Daugavas UBA apsaimniekošanas plāna pasākumu programmā Ķīšezeram noteikti papildus pasākumi labas ekoloģiskās kvalitātes sasniegšanai, kur cita starpā noteikta prasība nodrošināt kontroli notekūdeņu apsaimniekošanai decentralizētajās kanalizācijas sistēmās un vienoties par veicamajiem pasākumiem, ja konstatēta tāda nepieciešamība;

- 2.2.4. Teritorijai Sužu pussalas DA daļā ir noteikts īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statuss – tā ir daļa no dabas lieguma “*Jaunciems*”, kas iekļauts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000* teritorija) tīklā. Lokālplānojuma teritorijā dabas liegums neietilpst, bet tā robežojas ar dabas liegumu (dabas lieguma II teritoriju), kas aptver sauszemes un ūdeņu teritorijas Ķīšezera krastā.
- 2.2.5. Teritorijas plānošanas nolūkos ir veikta Lokālplānojuma teritorijas dabas vērtību inventarizācija. Saskaņā ar veikto sugu un biotopu izpēti – teritorija agrāk ir bijusi intensīvi izmantota, tajā nav saglabājušies pilnīgi dabiski, netraucēti biotopi un īpaši aizsargājamās augu sugas. Vienlaikus Lokālplānojuma teritorijā saglabājušās mazāk skartas teritorijas, kuras atbilst šādu ES un Latvijā aizsargājamo biotopu kritērijiem: “*Mežainas piejūras kāpas*” (kura apdraudošie faktori ir koku ciršana un teritorijas atmežošana), “*Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas*” (ko var apdraudēt intensīvā erozija (pastāvīga izbradāšana) un dabiskā erozija (nokrišņi, vējš)), un “*Eitrofas augsto lakstaugu audzes*” (kura apdraudošie faktori ir hidroloģiskā režīma izmaiņas). Šādi biotopu laukumi konstatēti gan Lokālplānojuma teritorijas R piekrastē, gan centrālajā daļā, kas tiek ņemti vērā, nosakot Lokālplānojuma teritorijas izmantošanu;
- 2.2.6. Lokālplānojuma teritorijas centrālajā daļā ir saglabājušies ievērojami vecumu sasnieguši melnalkšņi un liepas, kas plānošanas dokumenta *Teritorijas pašreizējās izmantošanas kartē* ir atzīmēti kā vērtīgi koki, bet gar kāpas R nogāzi, gan arī izklaidus teritorijā atrodas dižkoki - ozoli un priedes, kas kartē atzīmēti kā izcili koki, kurus plānots saglabāt;
- 2.2.7. Atbilstoši LVĢMC datiem Lokālplānojuma teritorijā un tās tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas, tomēr teritorijā ir saglabājušās agrāk padomju armijas vajadzībām būvētas ēkas vai to paliekas. No izstrādātas Lokālplānojuma redakcijas un Vides pārskata izriet, ka teritorijā jau iepriekš veikti un turpinās teritorijas sakopšanas un labiekārtošanas darbi (pamesto ēku nojaukšana, augsnes attīrīšana no metāllūžņiem un cita veida atkritumiem);
- 2.2.8. Lokālplānojuma teritorijas reljefs ir izteikti viļņots, ko nosaka tās izvietojums uz Jaunciema kāpām, kur augstākais kāpu valnis – Sužu kāpa sasniedz 18 m augstumu v.j.l. Tā kā teritorijā lielu daļu aizņem dabas un apstādījumu teritorijas, bet tur esošā priežu mētrāju mežaudze ir nenoturīga pret nomīdīšanu, - vietām ir novērojama augsnes erozija, kas kāpas dienvidu daļā ir stipri izteikta;

- 2.2.9. Ainavu analīzes ietvaros ir izdalītas piecas ainavu telpas. Daļa no Lokālpilnojuma teritorijas ietilpst tipiskajā dabas ainavā “*Apmežotā kāpu ainava*”, kas raksturīga ar kāpu reljefu un priežu mežiem. Vides pārskatā kā ekoloģiski augstvērtīga ainava ir atzīmēta teritorijas vidus un R daļa gar Ķīšezeru krastu, savukārt Lokālpilnojuma teritorijas A daļa (Sužu muižas un 20.gs. vidū veiktā apbūve) ir noteikta kā kultūrvēsturiski nozīmīga ainavu telpa. Izstrādātājās vērtējumā Lokālpilnojuma teritorijas ainavisko kvalitāti raksturo arī tālie skati pār Ķīšezeru uz apkārt esošajām teritorijām, tāpēc skatu punktu un leņķu izvērtējums būtu jāturpina, izstrādājot teritorijas labiekārtojuma tehnisko projektu;
- 2.2.10. Lokālpilnojuma teritorijā ir zonas piekrastē, kur pastāv applūšanas risks, jo Ķīšezeru ūdens līmeņa režīms ir atkarīgs no jūras līmeņa svārstībām, vējuzplūdiem un vējatplūdiem, kā arī no intensīviem un ilglaicīgiem nokrišņiem;
- 2.2.11. Atbilstoši Vides pārskatam šobrīd ir jau uzsākusies Lokālpilnojuma teritorijas attīstība saskaņā ar spēkā esošo pilsētas plānojumu. Ir uzsākta ielas izbūve, kā arī tiek veikta Kazarmas ēkas pārbūve par daudzstāvu daudzdzīvokļu māju un esošā mola pārbūve. Tomēr teritorijā nav pieslēguma centralizētajiem kanalizācijas tīkliem un Saskaņā ar Vides pārskata 1.pielikumā pievienoto SIA “*Rīgas ūdens*” 2016.gada 28.septembra vēstuli Nr. P-5.1/1402n – šādu tīklu būvniecība nav paredzēta vismaz līdz 2030.gadam. Saistībā ar šo aspektu izgaismojas viena no galvenajām ar Lokālpilnojuma teritorijas attīstību saistītajām vides problēmām. Kā pagaidu risinājums jau uzsāktajām attīstības darbībām notekūdeņu attīrīšanai paredzētas lokālas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (turpmāk NAI) ar kopējo maksimālo ražību (Q_{max}) – $46m^3/dnn$. Atbilstoši Vides pārskatam ar šīm NAI varēs nodrošināt notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām noslodzei līdz 275 CE (cilvēku ekvivalents). Vērtēts, ka Lokālpilnojuma teritorijas attīstības gadījumā jau pēc pirmo 2 attīstības kārtu realizācijas noslodze uz attīrīšanas iekārtām sagaidāma lielāka, tādēļ nepieciešami papildus risinājumi.
- 2.2.12. Lokālpilnojuma teritorijai nav pieslēguma arī centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem. Teritorijā ir 7 ūdensapgādes urbumi, no kuriem vienam urbūmam atjaunota urbūma pase. Vides pārskatā vērtēts, ka minētais urbūms var nodrošināt teritorijas pirmās kārtas attīstībai nepieciešamo ūdensapgādi.
- 2.4 Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā (4.nodaļa) ir vērtēta esošā situācija un apkopota informācija par Lokālpilnojuma teritoriju un tuvāko apkārtni, t.sk. par atmosfēras gaisa kvalitāti, troksni, Ķīšezeru ūdens kvalitāti, īpaši aizsargājamām dabas vērtībām. Vērtētā informācija ir skatīta kopskatā ar Lokālpilnojuma teritorijas pašreizējo attīstību un attīstības turpināšanos bez Lokālpilnojuma izstrādes, kā arī kopskatā ar Lokālpilnojumā iestrādāto attīstības ieceri un iespējamiem tās ierobežojumiem. Vienlaicīgi ne visās jomās informācija ir bijusi pieejama vienlīdzīgā detalizācijas pakāpē. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu Lokālpilnojuma potenciāli ietekmētajās teritorijās un tā novērtējumu **Birojam ir sekojošas piebildes, ko Birojs rekomendē izvērtēt un, kur nepieciešams, papildināt Vides pārskatu:**
- 2.4.1 Applūstošās teritorijas Lokālpilnojuma teritorijā ir noteiktas spēkā esošajā Rīgas pilsētas plānojumā kā arī citos plūdu riska pārvaldības dokumentos. Birojs konstatē, ka Lokālpilnojuma teritorijas applūšanas riska teritorija ar applūduma varbūtību 1×10 gados plānošanas dokumentā iestrādātajā SIA “*Metrum*” kartē atšķiras no līdzšinējām applūstošajām teritorijām. Tajā skaitā tā atšķiras no LVGMC datu bāzē un SIA “*Procesu analīzes un izpētes centrs*” izstrādātās plūdu riska kartes, kas iestrādāta Daugavas UBA plūdu riska pārvaldības plānā, saskaņā ar kurām applūstošo teritoriju (ar varbūtību reizi 10 gados) robežas skar arī plānošanas dokumentā paredzētās *Komercapbūves teritorijas* (C apbūves kārtu ar realizāciju

2025.gadā, L un N apbūves kārtas ar realizāciju 2030.gadā) un daļēji arī *Savrupmāju apbūves teritoriju* (M apbūves kārtu ar realizāciju 2025.gadā). Vides pārskatā ir ietverti vispārēji apsvērumi par šo jautājumu, tomēr Lokālplānojums nesatur virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodikai atbilstošu pamatojumu, kas varētu būt par pamatu aplūstošo teritoriju robežu Rīgas teritorijas plānojumā maiņai.

2.4.2 Vides pārskatā norādīts, ka saskaņā ar piemērojamo būvniecības standartu zemes virsmas atzīmei NAI izbūves vietā jābūt ne zemākai par 0,5 m virs Ķīšezera krasta maksimālā plūdu līmeņa (ar 3% nodrošinājumu), ievērtējot ūdens uzplūdus un vēja uzplūdu viļņu augstumu (3,40 m). Vides pārskatā norādīts, ka plānotais NAI zonas izvietojums atbilst šim nosacījumam un plānošanas dokuments un tā Vides pārskats NAI būvniecībai paredz jau salīdzinoši konkrētu vietu. Vienlaikus Vides pārskatā secināts, ka NAI teritorijas iespējamais novietojums vēl tikai tiks precizēts būvprojekta izstrādes sagatavošanas darbu gaitā ievērtējot topogrāfiskās, kā arī inženierģeoloģiskās izpētes rezultātus (t.i. plānotais NAI zonas izvietojums Vides pārskatā 15. attēlā ir norādīts orientējoši). Biroja ieskatā NAI izvietojuma plānošana, paredzot teritorijas arī infrastruktūras tālākai attīstībai, ir viens no būtiskākajiem aspektiem, tādēļ Vides pārskatu būtu nepieciešams papildināt ar vērtējumu, cik augsts varētu būt risks, ka teritorija tomēr nav šādam mērķim piemērota, un izsvērt, kādas ir iespējamās alternatīvas. Ap NAI ir nosakāma aizsargjosla un mērķim atbilstīgu teritoriju Lokālplānojumā var nebūt daudz.

2.4.3 Vides pārskatā šobrīd trūkst plašāka skaidrojuma esošo ūdens apgādes urbumu kontekstā (Vides pārskatā norādīts, ka urbuma pase atjaunota tikai vienam urbumam). Attiecībā uz vienu urbumu norādīts, ka tas var nodrošināt ūdensapgādi 1.attīstības kārtas realizācijai, kā arī minēts, ka ūdensapgāde kopumā ir paredzēta no esošajiem urbumiem, tomēr nav precizēts, vai tiks izmantoti visi 7 urbumi, kāds ir šo urbumu pašreizējais stāvoklis (vai tie ir tamponēti, vai tie nerada vides piesārņojuma risku), vai pazemes ūdens atbilst dzeramā ūdens normatīvajiem rādītājiem.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides stāvokļa izmaiņas lokālplānojuma neapstiprināšanas un apstiprināšanas gadījumos. Alternatīvu izvērtējums. Tiesās, netiesās, īslaicīgās, ilglaicīgās un kopējās ietekmes

3.1. Lokālplānojums paredz teritorijas attīstību kārtās:

3.1.1. Pirmajā attīstības kārtā (2025.gads) paredzēts attīstīt komercapbūves, daudzstāvu dzīvojamās apbūves un tehniskās apbūves zonas Sužu pussalas A daļā un savrupmāju apbūves teritorijas centrālajā daļā. Vides pārskatā secināts, ka teritorijas apbūves 1.kārtā ir jānodrošina NAI, kas nodrošinātu notekūdeņu attīrīšanu ar maksimālo slodzi 400 CE.

3.1.2. Otrajā attīstības kārtā (2030.gads) paredzēts attīstīt daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas Sužu pussalas Z daļā un komercapbūvi gar Jaunciema gatvi, kā arī komercapbūvi un piestātņu infrastruktūru. Vides pārskatā secināts, ka apbūves 2.kārtas ekspluatācija ir uzsākama tikai pēc tam, kad notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas kompleksā ir uzstādītas papildus iekārtas, kas nodrošinātu notekūdeņu attīrīšanu ar maksimālo slodzi 650 CE (50CE nosakot kā drošības rezervi).

3.1.3. Trešajā un ceturtajā kārtā (2035-2040.gads) paredzēts attīstīt komercapbūvi, kā arī mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas pārējā Lokālplānojuma teritorijā. Kā priekšnosacījums 3.un 4.kārtas realizācijai no Vides pārskata izriet centralizētās Rīgas pilsētas kanalizācijas tīklu izbūve.

- 3.2. 2.alternatīva paredz notekūdeņu attīrīšanu lokālās bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, uz kurām tiktu novadīti notekūdeņi no lielākās daļas apbūves zonām, tomēr kā papildus risinājumu 2.alternatīva paredz atļaut arī individuālus risinājumus līdz ~20 dzīvojamām mājām, kas paredzētas savrupmāju apbūves teritorijā. Šādu risinājumu neatbalsta Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk VVD Lielrīgas RVP). 2a alternatīva paredz vienotu notekūdeņu attīrīšanas risinājumu - sadzīves notekūdeņu attīrīšanu lokālās attīrīšanas iekārtās no visām apbūves teritorijām, kas pirmajām 2 apbūves kārtām nodrošināmas ar maksimālo slodzi līdz 650 CE. Sākotnēji izskatīta NAI izbūve ar atklātām notekūdeņu apstrādes tilpnēm un slēgtai dūņu apstrādei vai uzglabāšanai, tomēr, ievērojot Veselības inspekcijas iebildumu par aizsargjoslai nosakāmās teritorijas nepietiekamību (pamatojuma trūkumu), Vides pārskatā iestrādāts risinājums iekārtām ar slēgtu apstrādi visā ciklā.
- 3.3. Saistībā ar perspektīvajām laivu un jahtu piestātnēm 2.alternatīva paredz risinājumu, kāds iestrādāts pašreizējā Lokālplānojuma redakcijā, - vairākas piestātnes gan pussalas A, gan R piekrastē. Savukārt 2a alternatīvai Vides pārskatā ir iestrādāti risinājumi Lokālplānojuma ietekmes mazināšanai, tostarp Lokālplānojuma risinājumu maiņai attiecībā uz dabas un apstādījumu teritoriju zonējumu, - neparedzot jahtu ostu Sužu pussalas R daļā.
- 3.4. Vides pārskata apakšnodaļas, kurā definējamas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas (5.un 6.nodaļa) lokālplānojuma apstiprināšanas un neapstiprināšanas gadījumos ietver vērtējumu uz šādām jomām: 1) atmosfēras gaisa kvalitāte, 2) troksnis, 3) ūdens resursi un kvalitāte, 4) klimats, 5) degradētās un piesārņotās teritorijas, 6) bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, sugas un biotopi, 7) ainava un kultūrvēsturiskais mantojums, 8) vides riski, 9) sabiedrības veselība, drošības un ērtības un 10) īpašuma tiesības. 1.alternatīvā jeb tā dēvētajā "0" alternatīvā, kad lokālplānojums netiek apstiprināts un teritorija tiek tālāk izmantota saskaņā ar spēkā esošo teritorijas plānojumu, kā pozitīva ietekme tiek vērtēta degradēto teritoriju un piesārņoto vietu likvidācija un ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, savukārt kā nebūtiski nelabvēlīga tiek vērtēta ietekme uz ūdens resursiem un to kvalitāti, jo notekūdeņu rašanās un to apsaimniekošana, ņemot vērā plānoto darbību apjomus, attīstot projektu "*Kazarmas ēkas rekonstrukcija (pārbūve) par daudzstāvu daudzdzīvokļu māju*", var radīt vides riskus;
- 3.5. Vides pārskata 8.nodaļā ietverti Vides pārskatu secinājumi par plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmi uz vidi. Tajā skaitā secināts, ka sagaidāma tieša ietekme uz vidi, t.sk. saistībā ar piesārņojumu, zemju apbūvi, ceļu un komunikāciju izbūvi, novadot vidē emisijas u.c. pasākumiem, kas saistīti ar dzīvojamo un publisko ēku celtniecību. Izstrādātājas vērtējumā kā tieša un īslaicīga ietekme sagaidāma objektu būvniecības procesa laikā ar troksni, putekļiem un būvgružiem. Savukārt ilglaicīgas un tiešas ietekmes var būt saistītas ar plānoto piestātņu būvniecību, kā rezultātā tiks izmainīta piekrastes ainava. Izstrādātāja atzīmē plānotos risinājumus teritorijas nepiesārņošanai ar notekūdeņiem, paredzot dalītās sistēmas izbūvi, kur sadzīves notekūdeņu tīkls būs atdalīts no lietus ūdens tīkla, paredzot attīrīt tos teritorijā plānotajās NAI, kas kopumā sagaidāma kā iespējami tieša un pozitīva ietekme. Netiešās ietekmes ir paredzamas ar Lokālplānojuma teritorijā sagaidāmo kopējo iedzīvotāju skaita pieaugumu, saimnieciskās darbības paplašināšanos un transporta plūsmas palielināšanos. Kā risinājums ar pozitīvu ietekmi ir plānots teritorijas labiekārtošanas laikā uzstādīt pagaidu biotualetes un publiski pieejamas atkritumu tvertnes. Vidēji ilgās ietekme ir sagaidāma ar Lokālplānojuma teritorijas attīstību pa kārtām. Vides pārskatā tiek atzīmēta jauna Sužu apkaimes centra izveide ar publiskās apbūves zonu līdzšinējās militārās pilsētiņas (kazarmas, tehnikas novietnes, ierakumi, sporta laukums u.c. objekti) vietā, kas uzskatāmas par ilglaicīgām un pozitīvām ietekmēm, jo tiks veikta šīs teritorijas revitalizācija. Pozitīvas un ilglaicīgas ietekmes tiek plānotas arī ar ūdensmalu attīstību un publiskās pieejamības nodrošināšanu, veidojot kvalitatīvu

publisko ārtelpu, jo Izstrādātājas vērtējumā *Dabas un apstādījumu teritorijas* nodrošinās rekreācijas, sporta, tūrisma aktivitātes ar sakārtotu vidi. Negatīvās ietekmes var būt sagaidāmas ar potenciāliem riskiem, kas saistīti ar iespējami nepietiekami attīrītu notekūdeņu novadīšanu vidē un perspektīvo laivu un jahtu piestātņu ietekmi uz blakus esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un Ķīšezera ūdens kvalitāti. Tomēr kopumā Izstrādātājas vērtējumā Lokālpilnojumā attīstības rezultātā radītā slodze uz vidi kvalificējama kā labvēlīga vietēja rakstura ietekme, kas vairāk ietekmēs degradētās teritorijas revitalizāciju un sabiedrības veselību, drošību un ērtības.

3.6. 2.alternatīvā vērtētas vides stāvokļa izmaiņas Lokālpilnojumā apstiprināšanas gadījumā, kā pozitīva ietekme ir novērtēta attiecībā uz tādiem vides aspektiem kā 1) troksnis, jo dzīvojamās mājas netiek plānotas Jaunciema gatvei pieguļošā teritorijā, 2) degradētās un piesārņotās teritorijas, jo ar funkcionālā zonējuma maiņu tiks veikta teritorijas revitalizācija, uzlabojot mājokļu pieejamību un kopējo Sužu apkaimes estētisko kvalitāti, 3) ainavas un kultūrvēsturiskais mantojums, jo bijusī armijas teritorijas daļa bija uzskatāma kā degradēta ainava un ar lokālpilnojumā īstenošanu teritorija tiks veidota ainaviski pievilcīga, tiks veikta vēsturiskās Sužu muižas atjaunošana un veidota krastmalas attīstība ar kvalitatīvu publisko ārtelpu un 4) sabiedrības veselība, drošība un ērtības, kas tiks nodrošināts ar Ķīšezera krastmalas labiekārtošanu, ūdensmalas pieejamību, vienlaicīgi dabas un apstādījumu teritorijas nodrošinās rekreācijas, sporta un tūrisma aktivitātes. Vides pārskatā 2.alternatīvas risinājumā kā negatīva ietekme ir atzīmēta plānošanas dokumentā paredzēto darbību ietekme uz ūdens resursiem un to kvalitāti, jo: *“notiekot Lokālpilnojumā teritorijas izmantošanai atbilstoši 2.alternatīvai, kā pagaidus risinājums notekūdeņu attīrīšanai ir plānotas lokālās sadzīves notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas iekārtas un individuāli risinājumi notekūdeņu apsaimniekošanai (ne vairāk kā 20 individuālām mājām lokālpilnojumā teritorijā).”* Šim risinājumam ir iebildusi VVD Lielrīgas RVP. Ar 2.alternatīvas realizēšanu Izstrādātājas vērtējumā būtu sagaidāmi riski Ķīšezera ūdens kvalitātes pasliktināšanās 1) neatbilstošās notekūdeņu attīrīšanas rezultātā, jo individuālo risinājumu pieļaušana notekūdeņu apsaimniekošanā, kā arī tas, ka šobrīd saskaņotā notekūdeņu attīrīšanas iekārtu jauda neatbilst maksimāli iespējamai noslodzei un 2) piestātņu darbības rezultātā, kas var būt potenciāli saistīta ar naftas produktu noplūdi ezerā no kuģošanas līdzekļiem.

3.7. Vērtējot 2a alternatīvas ietekmes, Vides pārskata autori vairākos ietekmes aspektos nonāk pie salīdzinājumiem secinājumiem, tomēr 2a alternatīvas risinājumiem ir mazāka ietekme uz vidi, tostarp tie rada mazāku ietekmi uz Ķīšezera ūdens kvalitāti un novērš iespējamu nelabvēlīgu ietekmi uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – dabas liegumu „Jaunciems”. Proti, lai gan Vides pārskatā norādīts: *“Šis lokālpilnojums neattiecas uz pieguļošās ūdeņu teritorijas izmantošanu, tāpēc šajā stadijā nosacījumi un ierobežojumi nevar tikt paredzēti attiecībā uz darbībām ūdeņu teritorijā. Tie tiks izvērtēti un definēti turpmākajā plānošanas un būvprojektēšanas posmā, tajā skaitā arī ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras posmā”*, - Biroja ieskatā no netiešo ietekmju viedokļa Lokālpilnojumā izstrāde un īstenošana rada priekšnoteikumus saistīto darbību veikšanai arī pieguļošo ūdeņu teritorijās, jo ar Lokālpilnojumu tiks noteiktas vietas perspektīvajiem kuģu ceļiem. Ņemot vērā SIVN piemērošanas iemeslus un Eiropas nozīmes aizsargājamās *Natura 2000* teritorijas dabas lieguma “Jaunciems” tuvumu iespējamiem kuģošanas ceļiem pieguļošajā ūdeņu teritorijā, - pēc būtības šāda netieša ietekme ir ņemta vērā un 2a alternatīvā ir iestrādāti risinājumi Lokālpilnojumā pamata alternatīvas (2.alternatīva) izmaiņām (Vides pārskata 6.8.2.nodaļa, 19.attēls, 6.8.3.nodaļa). Biroja ieskatā šādu izmaiņu paredzēšana un iestrādāšana Lokālpilnojumā redakcijā ir pamatota. Minētie risinājumi paredz sekojošo:

3.7.1. 2a alternatīvas gadījumā funkcionālais zonējums jahtu piestātņu/ostu būvniecībai Lokālpilnojumā noteikts, ņemot vērā sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumā konstatēto un ezera krasta josla gar teritorijas rietumu robežu šādā

risinājumā tiktu noteikta ar indeksu DA4, kur saglabājama dabiska ūdensmala un krastmala. Atbilstoši Vides pārskatam, - laivu piestātnes šādā teritorijā varētu būt plānojamas kā ierobežotas pieejamības airu laivu laipas, kas izmantojamas laivām (līdz 5 laivām vienlaikus) bez iekšdedzes dzinējiem, tādējādi nodrošinot Ķīšezera ūdens kvalitātes nepasliktināšanu.

3.7.2. Laivu piestātnes un peldvietas tiktu plānotas mazāk vērtīgākajā Sužu pussalas teritorijā – DA krastā un laivu/jahtu ceļi šādā risinājumā nešķērsotu dabas liegumu. Piestātņu veidošanai šādā risinājumā tiktu noteikta konkrēta zona, nedefinējot precīzi izbūves vietu.

3.8. Novērtējis Vides pārskatu un tajā ietverto ietekmju novērtējumu, **Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6.daļu sniedz šādus secinājumus:**

3.8.1. Birojs pozitīvi vērtē Plānošanas dokumentā iestrādāto pieeju Lokālplānojuma īstenošanai apbūves kārtas. Attiecīgi - teritorijas turpmākā attīstība tiek sasaistīta ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un saistīto vides jautājumu (ūdensapgāde, kanalizācija, autotransporta plūsmas pieaugums un attiecīgu infrastruktūras objektu pietiekamība) risinājumiem. Nav izslēgts, ka ne visas kārtas teritorijā tiks īstenotas, vienlaikus ir paredzēti nosacījumi un priekšnoteikumi, kādiem būs jāiestājas, lai tālākās kārtas varētu tikt īstenotas. Šāda pieeja ir vēsta uz pārredzamu vides problēmu pārvaldību un Biroja ieskatā Vides pārskatā ietvertie risinājumi un konstatējumi ir jāņem vērā, precizējot Lokālplānojuma un tā apbūves noteikumu nosacījumus.

3.8.2. Lokālplānojuma teritorijā tiek plānota apbūve arī teritorijās, kuras saskaņā ar pašvaldības spēkā esošo teritorijas plānojumu atrodas applūstošajā teritorijā. Jāņem vērā, ka periodiski applūstošās teritorijas veic nozīmīgu uzdevumu vides aizsardzības mērķim, t.sk. pilda plūdu negatīvo seku novēršanas funkciju. Tādēļ Aizsargjoslu likumā ir noteikts šādu teritoriju apbūves aizliegums. Aizsargjoslu likuma 37.panta 1.daļas 4.punkts paredz, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās applūstošajās teritorijās - ir aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus. Kā vienu no izņēmumiem minētā tiesību norma paredz ūdenstransporta piestātnes un inženieraizsardzības un hidrotehniskās būves esošās apbūves aizsardzībai pret paliem vai plūdiem, un to īstenošana nevar kalpot mērķim padarīt teritorijas par neapplūstošām un apbūvējamām. Vides pārskatā norādīts, ka applūstošās teritorijas līdz šim nav noteiktas precīzi, kā arī ietverta atsauce uz plūdu riska pārvaldības dokumentos norādītiem risinājumiem plūdu mazināšanai. Tāpat ietverta atsauce uz uzsākto ceļa būvi, kas padarītu teritorijas neapplūstošas. Birojs vērs uzmanību, ka Aizsargjoslu likuma 37.panta 1.daļas 4.punkts paredz, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās applūstošajās teritorijās noteiktu objektu būvniecība un pieļaujāmība ir pamatā saistāma ar esošu būvju aizsardzību un tā pati par sevi nevar kalpot mērķim padarīt iecerētās apbūves teritorijas par neapplūstošām un apbūvējamām. Biroja ieskatā Vides pārskats šobrīd nesniedz pamatojumu applūstošo teritoriju robežu maiņai un vērs pašvaldības uzmanību, ka tai šie apsvērumi ir jāņem vērā. Nav pieļaujama tādu risinājumu apstiprināšana, kas ir pretrunā Aizsargjoslu likuma 37.panta nosacījumiem.

3.8.3. Vides pārskatā šobrīd nav aplūkots tāds aspekts kā paredzēto darbību ietekme uz gruntsūdens kvalitāti. Biroja ieskatā būtu nepieciešams Vides pārskatā ievērtēt, vai ar plānotajām darbībām netiks mazināta vides kvalitāte, t.sk. gruntsūdeņu kvalitātīvie rādītāji un izmainīts hidroloģiskais režīms ne tikai Lokālplānojuma teritorijai, bet arī pieguļošajai teritorijai, un vai plānoto darbību realizēšana konkrētajās teritorijās ir atbilstīga esošajam grunts sastāvam, reljefam un hidroģeoloģiskajam stāvoklim, lai neradītu vides kvalitātes pasliktināšanos.

3.9. Kopumā secināms, ka Lokālplānojuma Vides pārskatā ir noteiktas un izvērtētas tiešās, netiešās, īslaicīgās, vidēji ilgās, ilglaicīgās, pastāvīgi pozitīvās un negatīvās ietekmes uz vidi. Iebildumus, kas ņemami vērā, pilnveidojot Vides pārskatu un Lokālplānojumu, Birojs ir norādījis iepriekš šajā atzinumā. Papildus Birojs rekomendē, ka, nosakot un izvērtējot būtiskās ietekmes uz vidi, Izstrādātājam ieteicams norādīt uz izmantotajām novērtējuma metodēm un sniegt īsu to aprakstu.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

4.1. Kā viens no būtiskiem risinājumiem Vides pārskatā ir iestrādāts nosacījums Lokālplānojuma attīstībai kārtās, sasaistot to ar priekšnoteikumiem atbilstīgas infrastruktūras nodrošinājumam.

4.2. Citi risinājumi ietekmes mazināšanai lielā mērā šajā gadījumā sasaucas ar vērtētajām alternatīvam, proti – SIVN gaitā izstrādāto 2a alternatīvu, ko Birojs atzīst par piemērotāko pieeju Lokālplānojuma teritorijas attīstībai un par kuru savu viedokli ir izteicis jau iepriekš šajā atzinumā.

4.3. Šādu risinājumu vidū - bez iepriekš šī Biroja atzinuma 3.2.punktā, 3.7.punktā un citos punktos jau minētā, - Vides pārskatā ir iestrādāts risinājums Lokālplānojuma precizēšanai arī saistībā ar plānoto apbūvi piekrastē, lai apbūves teritorijā *Jauktas centru apbūves teritorija JC3* izmantošanas intensitāte atbilstu pieļaujamai slodzei uz vidi. Vides pārskats 2.a alternatīvas gadījumā nosaka risinājumu iespējamās ietekmes uz ūdens resursu kvalitātes mazināšanai, nosakot šādus ierobežojumus: 1) kuģošanas līdzekļiem nosakot ierobežojumus: pietauvošanās vietas paredzot mazizmēra kuģošanas līdzekļu uzņemšanai un būvēm nosakot nosacījumus atbilstoši Aizsargjoslu likuma 37.panta 4)punkta f)apakšpunktam – jahtu ostas būvniecība, kurās paredzētas ne mazāk kā 25 atpūtas kuģu stāvvietas ūdenī un to darbības nodrošināšanai nepieciešamo būvju un infrastruktūras objektu būvniecība; 2) lokālplānojuma transporta kustības shēma papildināma ar plānotās laivu un jahtu ostas teritorijas robežu, nenorādot precīzas laivu un jahtu piestātņu vietas, kas vienlaicīgi ar pārējo hidrotehnisko un citu būvju specifikāciju ir *“precizējamas pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras”* (Vides pārskata 19.attēls). Savukārt R piekrastē paredzēts noteikt zonējumu *Dabas un apstādījumu teritorija* ar indeksu DA4, kur plānots saglabāt pamatā dabisku ūdensmalu un krastmalu (paredzot airu laivu laipas).

4.4. Atbilstoši sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertes E.Grolles 2015.gada 20.maija atzinumā ietvertajam dabas vērtību kartējumam, Lokālplānojuma risinājumi ir izstrādāti tādējādi, lai iespējami saglabātu aizsargājamo biotopu laukumus bez apbūves.

4.5. Saistībā ar risinājumiem ietekmes uz vidi novēršanai un mazināšanai, **Birojs secina sekojošo:**

4.5.1. Biroja ieskatā, arī īstenojot Lokālplānojumu ar tajā paredzētajiem risinājumiem ietekmes mazināšanai, tomēr saglabājas atsevišķas vides problēmas, kuru pilnīga atrisināšana vai novēršana ar plānošanas risinājumiem šobrīd var nebūt iespējama. Tā, piemēram, saistībā ar Vides pārskatā norādītajiem priekšnoteikumiem 3. un 4.kārtas realizācijai, Birojs vērs uzmanību uz SIA *“Rīgas Ūdens”* sniegto skaidrojumu un to, ka Vides pārskatā prognozētajā termiņā centralizēto pakalpojumu pieejamība nebūt nav garantēta. Vienlaikus Birojs secina, ka pašreizējā Lokālplānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk TIAN) redakcijā 169.punkts noteic, ka *Lokālplānojuma realizācijas kārtas atļauts sadalīt apakškārtās, ņemot vērā teritorijas nodrošinājumu ar inženiertehnisko apgādi un piebraucamajiem ceļiem. Kārtu īstenošanas savstarpējā secība netiek noteikta, bet apbūves kārtām jābūt savstarpēji saistītām.* Papildus TIAN 5 punkts paredz, ka *inženiertehnisko teritorijas sagatavošanu*

Lokālpilnojumuma teritorijā atļauts realizēt pa kārtām tādā apjomā, kas nodrošina konkrētā apbūves kvartāla vai objekta būvniecības procesa realizācijas iespējas. Vadoties no minētā, Biroja secina, ka Vides pārskatā prognozētie attīstības kārtu realizācijas laiki ir indikatīvi un var būt mainīgi. Lai gan plānošanas dokumentā ir iekļauta vispārēja sasaiste attīstības priekšnoteikumiem (inženiertehniskais nodrošinājums), šī sasaiste TIAN šobrīd ir salīdzinoši vispārēja, tādēļ būtu precizējama, atbilstoši Vides pārskatā iestrādātajiem konstatējumiem. Nav pieļaujama teritorijas attīstība veidā un apjomā, kas pārsniegtu lokālo attīrīšanas iekārtu jaudu un Vides pārskatā šobrīd secināts, ka, notekūdeņu apjomam pārsniedzot 600 CE, - uzsākama notekūdeņu novadīšana centralizētajā kanalizācijas notekūdeņu tīklā.

- 4.5.2. Kā vēl viens vides problēmu aspekts minams satiksmes troksnis. Vides pārskatā ir iestrādāti atsevišķi priekšlikumi, tomēr Biroja ieskatā trokšņa problēmas jautājums daļā teritorijas, līdzīgi kā citviet Rīgas pilsētā, - saglabājas. Lokālpilnojumuma teritoriju gar Jaunciema gatvi ir paredzēts noteikt publiskai apbūvei, kur (ja nav dzīvojamās funkcijas) Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” 2.pielikumā trokšņa robežvērtības nav noteiktas, bet zonās ar dzīvojamo apbūvi – robežvērtības ir 60 dB(A) dienā un 55dB(A) vakarā un naktī. Šādas pat pieļaujamās trokšņa robežvērtības ir noteiktas daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām, kas paredzētas uzreiz aiz publiskās apbūves joslas. Lai arī robežvērtības šādām teritorijām ir salīdzinoši augstas, - saskaņā ar izstrādātajām pilsētas trokšņa stratēģiskām kartēm zonā gar Jaunciema gatvi tās jau šobrīd ir pārsniegtas. Ņemot vērā šo apstākli, TIAN 47.punktā noteic, ka „*veicot dzīvojamo un publisko ēku būvniecību lokālpilnojumuma teritorijā, kurās ir konstatēts vai tiek prognozēts paaugstināts trokšņu līmenis, ēkas jāaprīko ar īpašu skaņas izolāciju pret viena veida vai vairāku veidu vides trokšņiem*”. Biroja ieskatā šobrīd precīzi noteikt, kurās teritorijās ir prognozējams paaugstināts trokšņa līmenis, tostarp ņemot vērā gan satiksmes intensitātes pieaugumu, gan iespējamu trokšņa atstarošanu no Lokālpilnojumuma teritorijā dziļāk esošo ēku fasādēm (u.c. faktori), nav iespējams, tādēļ TIAN 47.punkta nosacījums ne visos gadījumos var izrādīties efektīvs. Biroja ieskatā būtu pamatoti noteikt arī prasību, ka projektējot būves Lokālpilnojumuma teritorijas zonā gan Jaunciema gatvi, veicami trokšņa aprēķini, tostarp nosakot, vai jaunu ēku būvniecība nebūs priekšnoteikums trokšņa palielinājumam citās teritorijās. Līdzīga pieeja var būt nepieciešama arī savrupmāju apbūves teritorijām. Lai gan tās plānotas tālu no ielu satiksmes, palielinoties ūdenstransporta intensitātei, trokšņa problēma var kļūt aktuāla, uz ko norādīts arī Vides pārskatā.
- 4.5.3. Biroja ieskatā būtu pievēršama papildus uzmanība arī neizmantotiem un neapsaimniekotiem ūdens apgādes urbumiem, kas ir potenciāli bīstami pazemes ūdens piesārņošanas avoti, un to turpmākai apsaimniekošanas kārtībai. Atbilstoši likuma “*Par zemes dzīlēm*” nosacījumiem (3.panta 1.punkts) lēmumu par urbumu izmantošanu vai likvidāciju jāpieņem zemes īpašniekam, kura īpašumā ūdens apgādes urbums atrodas. Tomēr pašvaldībai ir iespējams un ieteicams paredzēt pasākumus iedzīvotāju vides apziņas paaugstināšanai un aktīvākai iesaistei virszemes ūdensobjektu un pazemes ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un aizsardzības nodrošināšanai.
- 4.5.4. Birojs kopumā kritiski vērtē pašvaldības pieeju plānojot jaunu teritoriju kompleksu apbūvi, bet vienlaikus nenodrošinot pilsētvidei atbilstīgus apsaimniekošanas tīklus. Šādā gadījumā aktuāla saglabājas virszemes ūdeņu kvalitātes, kā arī cilvēku dzīves kvalitātes (komforta) problemātika. Lai gan izstrādātajā gala risinājumā ir plānotas NAI ar slēgtu apstrādi visā ciklā un atbilstoši Vides pārskatā norādītajam, - šādā

risinājumā būs iespējams nodrošināt gan NAI aizsargjoslu, gan smaku samazināšanu, - pie noteiktiem apstākļiem, jo īpaši palielinoties mājokļu skaitam Lokāplānojuma teritorijā, NAI atrašanās dzīvojamo un rekreācijas teritoriju tuvumā var radīt cilvēku komfortam jūtamus traucējumus (specifiskā smaka). Tāpat saglabājas Vides pārskatā identificētais galvenais vides risks Ķīšezera ūdens kvalitātes nodrošināšanai. Priekšnoteikumi apbūves kārtu attīstībai un NAI izbūvei šobrīd definēti tikai vispārējos principos un secināms, ka Vides pārskata autoriem un VVD Lielrīgas RVP ir arī atšķirīgi viedokļi par nodrošināmo attīrīšanas pakāpi. Proti, saistībā ar NAI VVD Lielrīgas RVP, sniedzot atsauksmi par izstrādāto Vides pārskatu, norāda, ka Ķīšezers ir jūtīgs pret piesārņojumu, t.sk. ar biogēnajiem elementiem, kurus satur notekūdeņi, līdz ar to būtu nepieciešams paredzēt par 25% stingrākas prasības, kā tas noteikts normatīvajos aktos iekārtām aglomerācijā ar 2000-10000CE. Izstrādātājas vērtējumā šādas prasības ir nepamatoti augstas. Attiecīgi secināms, ka liela daļa vides problēmjaūtājumu vēl tikai risināmi būvprojektēšanas stadijā, no kā būs darāma atkarīga arī Lokāplānojuma īstenošanas iespējamība.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi Vides pārskatā nav identificētas tādas nelabvēlīgas ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*), to ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem, kas būtu pamats likuma „*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43.panta (6)daļas un (7)daļas piemērošanai. Attiecīgi – nav konstatēts pamats kompensējošo pasākumu izstrādei.

6. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā norādīti konkrēti ieteicamie monitoringu indikatori: 1) jaunuzbūvēto piestātņu skaits laivu un jahtu ostā 2) jaunuzbūvēto lokālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu jauda un tās atbilstoša darbība un 3) pieslēgums SIA “*Rīgas ūdens*” kanalizācijas tīkliem, kas saistīti ar tādiem vides aspektiem kā ūdens kvalitāte, sabiedrības veselība, drošība un ērtības. Biroja ieskatā šādi indikatori ir pārāk vispārīgi un sniegtu informāciju vienīgi par Lokāplānojuma īstenošanas ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumu izpildi, nevis to efektivitāti un spēju ietekmi novērst. Monitoringa indikatorus nepieciešams papildināt ar uzraugāmiem rādītājiem, pēc kuriem varētu spriest par virszemes ūdeņu ķīmiskā un ekoloģiskā stāvokļa izmaiņām saistībā ar plānošanas dokumenta realizāciju. Pašvaldībai jāņem vērā, ka Daugavas UBA apsaimniekošanas plāna pasākumu programmā Ķīšezeram ir noteikti papildus pasākumi labas ekoloģiskās kvalitātes sasniegšanai, kur cita starpā noteikta prasība nodrošināt kontroli notekūdeņu apsaimniekošanai decentralizētajās kanalizācijas sistēmās un vienoties par veicamajiem pasākumiem, ja konstatēta tāda nepieciešamība. Ja pašvaldība ir izvēlējusies pieeju ļaut attīstīt jaunu teritoriju kompleksu apbūvi, bet vienlaikus nenodrošināt tur pilsētvidei atbilstīgus apsaimniekošanas tīklus, ir jāparedz konkrēti nosacījumi gan lokālās infrastruktūras nodrošinājumam, gan tā izpildījuma uzraudzībai un kontrolei.

II. Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Lokāplānojuma un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta atbilstoši Noteikumu Nr.157 V nodaļā noteiktajam. Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Vides pārskatā aprakstīta Lokāplānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Detalizēts institūciju atzinumu priekšlikumu

apkopojums skatāms Vides pārskata 3.2. nodaļā *Sabiedrības iesaiste un konsultācijas ar institūcijām*.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Lielrīgas RVP, DAP un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu.

Saistībā ar Vides pārskatu komentāri un priekšlikumi no sabiedrības sabiedriskās apspriešanas laikā saņemti no:

- 1) Veselības inspekcijas, kura izteikusi iebildumu par 2.alternatīvu, jo *“Vides pārskatā aizsargjoslas organizācijas iespēja 100m platumā ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (ar atklātām notekūdeņu apstrādes tilpnēm un slēgtai dūņu apstrādei vai uzglabāšanai) nav pietiekoši izvērtēta/pamatota”*. Ņemot vērā šo iebildumu, Vides pārskatā norādīts, ka NAI tehnoloģiskais risinājums būs iekārtas ar slēgtu apstrādi visā ciklā (bez vaļējām virsmām notekūdeņu un dūņu uzglabāšanai vai apstrādei). Vides pārskatam pievienots NAI tehnoloģisko iekārtu piegādātāja SIA *“Ekostandarts Tehnoloģijas”* apliecinājums, ka tiks izstrādāts šāds NAI tehnoloģiskais risinājums.
- 2) Lielrīgas RVP uzskata par nepieciešamību pārvērtēt Vides pārskatā piedāvāto notekūdeņu attīrīšanas apjomu un limitēt kopējo fosforu un kopējo slāpekli attīrītajos notekūdeņos (vēlams līdz aglomerācijām >1000000noteiktajām prasībām), lai novērstu ezera piesārņojumu ar biogēnajiem elementiem, ezera turpmāku eutrofikāciju un aizsargājamo biotopu degradāciju vai pat iznīcināšanu. Izstrādātājas vērtējumā šādas prasības ir nepamatoti augstas, jo Lokālplānojumā netiek paredzēta rūpnieciskā ražošana un *“projektējamā Sužu NAI attīrīšanas efektivitāte pilnībā nodrošinās attīrīšanas pakāpi, kas piemērojama NAI ar 3 reizes lielāku iedzīvotāju skaitu kā plānots Sužos”*, tādējādi nodrošinot Lielrīgas RVP noteikto nosacījumu ievērošanu. Lielrīgas RVP tāpat nav atbalstījusi laivu piestātnes/ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietas izveidi Sužu pussalas teritorijas rietumu krastā.
- 3) DAP, kurai kopumā nav iebildumu par izstrādāto stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu Lokālplānojumam.

Izvērtētā dokumentācija:

Vides pārskats, izstrādātā Lokālplānojuma redakcija.

Piemērotās tiesību normas:

1. Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6.daļa.
2. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 *“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”* III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
3. Aizsargjoslu likuma 7.pants, 37.panta 1.daļas 7.punkts.
4. Likums *“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”* 43.pants;
5. Sugu un biotopu aizsardzības likums;
6. Likums *“Par zemes dzīlēm”*;
7. Ūdens apsaimniekošanas likums;
8. Teritorijas attīstības plānošanas likums;
9. Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumi Nr.118 *“Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”*;
10. Ministru kabineta 2013.gada 30.maija noteikumu Nr.240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”*;
11. Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumi Nr.628 *“Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”*.

Biroja viedoklis:

SIVN Lokālplānojumam teritorijai Sužos, Rīgā Vides pārskats precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā norādīto, tostarp sadaļas *Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums* 2.4.1.-2.4.3.punktā, 3.7.punktā ar apakšpunktiem, 3.8.punktā ar apakšpunktiem, 4.5.1.-4.5.4. un 6.punktā norādīto.

Pilnveidojot un īstenojot Lokālplānojumu teritorijai Sužos, Rīgā, ņemami vērā Vides pārskatā iestrādātie risinājumi ietekmes uz vidi novēršanai un mazināšanai, jo īpaši attiecībā uz NAI un piekrastes teritoriju izmantošanu, kā arī šajā atzinumā noteiktais, kur nepieciešams, pilnveidojot arī TIAN nosacījumus.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6.un 7.daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Lokālplānojuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam, tajā veicami papildinājumi.**
- 2. Sabiedrības informēšana un Vides pārskata apspriešana veikta Noteikumu Nr.157 V nodaļā noteiktajā kārtībā.**
- 3. Lai konstatētu Lokālplānojuma teritorijai Sužos, Rīgā īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Izstrādātājam, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2024.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā. Vadoties no labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumiem, Birojs rekomendē darbības ierosinātajiem un pašvaldībai izvērtēt iespējas šo monitoringa ziņojumu apvienot ar plašākas apkārtnes pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentu monitoringu.**

Izstrādātājam jā sagatavo informatīvais ziņojums par plānošanas dokumentu un paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu atbilstoši Noteikumu Nr.157 noteiktajam.

Biroja direktors

(paraksts*)

A.Lukšēvics

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu